ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК VIII. ЛИСТОПАД 1961 Ч. 11 (8

М. Бутович

НАША ПОШТА

Від Уляни Одежинської з Філядельфії, Па., отримали ми такого листа:

Дорога „Веселко"! Я ходжу тепер до 6-ої кляси школи св. Василія у Філядельфії. Я провела вакації на селі, що називається „Бирдсборо". Зі мною були моя мамця і сестрички. Я бавилася з Лесею й Ромком, що перебували на вакаціях у наших сусідів-українців.

Під час вакацій ми влаштували дитяче свято в честь Тараса Шевченка. Я читала „Життєпис" Богдана Федчука, Леся Шпирка деклямувала вірш Л. Полтави, „Кобзар", моя сестра Міра й я деклямували вірш Л. Полтави „Шевченко в Канаді", а малий Ромко Шпирка проказав „Поклін Тобі, Тарасе, від маленьких діточок" і склав вінок перед портретом Шевченка. Вся програма проходила під звуки мелодії чудового „Заповіту". Ми зібрали 5.65 дол., які пересилаємо Тобі, „Веселко", на будову пам'ятника Поетові у Вашинґтоні.

До побачення, „Веселко!"

Відповідь Редакції: Дорога Уляно! Ти гарно й цікаво описала дитяче свято в честь Т. Шевченка. Зібрані Тобою й Твоїми товаришками гроші ми передали Комітетові Будови Пам'ятника Шевченкові. Ця збірка є гарним громадсько-патріотичним вчинком, який повинні наслідувати інші діти. Бажаємо Тобі успіхів у науці!

Не забув про „Веселку" Мирослав Миколишин з Ралфтону, Канада. Він пише:

Дорога „Веселко"! Маю вже дев'ять років. Ходжу до четвертого відділу англійської школи, але мої батьки вчать мене вдома читати й писати нашою рідною мовою. Маю багато українських шкільних книжок та різних оповідань. Маю також „Кобзаря" Т. Шевченка. Багато коротших віршів з „Кобзаря" знаю напам'ять. Дуже жалію, що не маю змоги ходити до української школи, але в тій місцевості, де я живу, нема українців. Дуже мені подобається „Веселка", бо в ній є багато цікавих і гарних оповідань. Мій молодший брат Стефан ще не ходить до школи, але вже в вересні піде. Він уже знає всі українські літери і поволі пише й читає. Мої батьки дуже цим тішаться. Здоровлю Тебе щиро! Слава Україні!

Відповідь Редакції: Дорогий Миросю! Маєш добрих і дбайливих батьків, які стараються, щоб Ти навчився рідної мови, читав українські книжки та придбав свою бібліотеку. Багато українських дітей мають змогу ходити до рідної школи, але цього не роблять. Вітай свого братіка Стефана! Бажаємо Тобі успіхів!

РОЗГАДАЙМО!

1. ЩО ЦЕ?

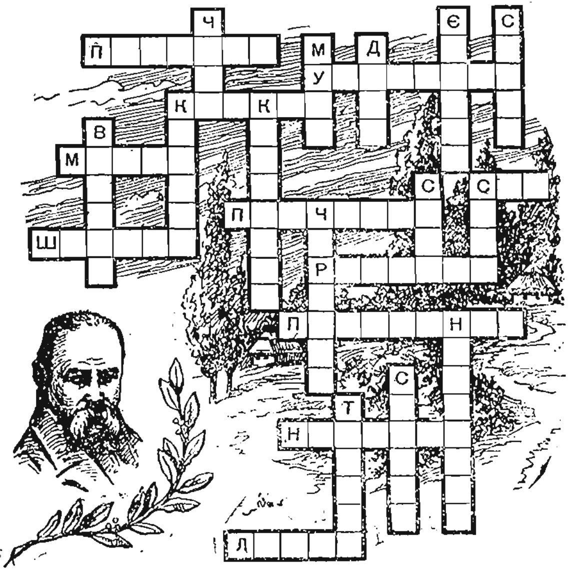
а.) Хоч їм голови стинають — смерти й крови не буває?

б.) Діра при дірі, а тримають тягарі?

в.) Один батько, а тисячі дочок у нього і всім їм восени дає він круглі капелюшки?

2. ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА

Впишіть у клітинки цього рисунку букви так, щоб доземо й поземо можна було прочитати назви творів нашого великого Кобзаря.

3. ЖАРТІВЛИВІ ПИТАННЯ-ЗАГАДКИ

а.) Має шість ніг, а ходить на чотирьох?

б.) Коли заєць найтвердше спить?

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК за жовтень: (1) **ЩО ЦЕ?** (а) Небо і сонце; (б) годинник. (2) **ІСТОРИЧНА ЗАГАДКА:** Жовті Води, перемога Богдана Хмельницького над поляками 1648 р. (3) **УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ:** (а) Збіжжя — хліб; (б) місяці; (в) голка; (г) пилка (гребінь, граблі). (4) **РЕБУСИК:** Козацька дитина, написав Володимир Бандурак.

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Адреса: "SVOBODA" — "Veselka", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J., USA.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріяли. Передруки нових творів і ілюстрацій, вміщених у „Веселці", тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

Обкладинка роботи М. Бутовича. Розділові заставки М. Бутовича, Е. Козака, П. Холодного.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"
published monthly by the Ukrainian National Association
81-83 Grand Street — Jersey City, N. J.
Subscription $4.00 per year.
Entered as Second Class Matter at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці:
Е. Козак — До школи осінньою порою

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЛЕВ НА СТОРОЖІ

Хто не чув про город,
Город стародавній,
Хто не чув про місто,
Княже місто Львів?
Це ж його Данило,
Князь і лицар славний,
Заснував на славу
Й мурами обвів.

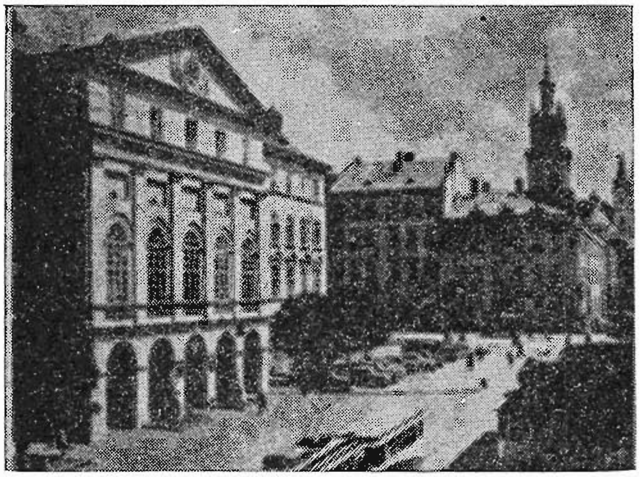
На горбі високім
Збудував твердиню,
Під горбом — палати,
Храми і двори.
Мов той лев дивився
Львів у далеч синю,
Краю вірний сторож
Кожної пори.

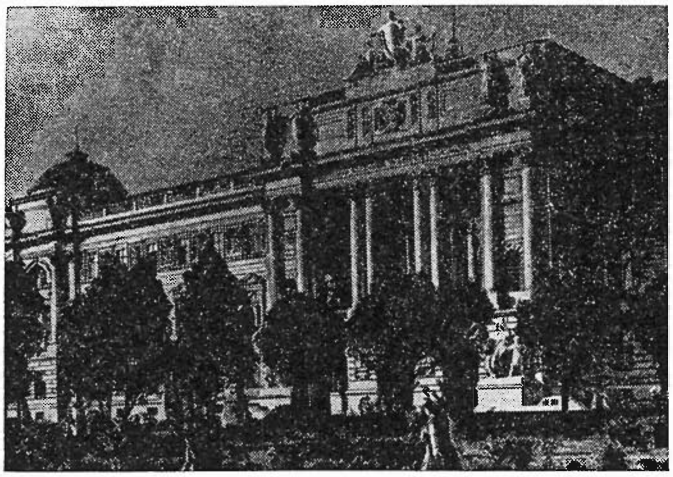
Хоч віки минали,
Львів усе пишався,
Мов розкішна квітка
Українських нив,
В долі і в недолі
З Києвом братався
І в роки неволі
Він про волю снив.

Хоч не раз в обличчя
Дмуть вітри ворожі
І гуде над містом
Бурі дикий спів,
Все стояти буде
Левом на сторожі
Стародавнє місто,
Український Львів.

Загальний вигляд Львова. На першому пляні вежа Корнякта церкви св. Успення. На цій вежі висить дзвін кн. Корецького, вилитий у 1571 році.

На лівій світлині фронт будинку міської ради у Львові. На вежі цього будинку замаяв 1-го листопада 1918 року український прапор на знак, що давнє українське місто короля Данила і його сина Лева знову повернулося до Української Держави. Права світлина зображує будинок Львівського університету (тепер ім. Івана Франка). Коло цього будинку відбувалися важкі бої під час українсько-польської війни й облоги Львова у 1918 р.

Ніна МУДРИК

ЛЯЛЯ ВЕРНУЛАСЯ...

Ілюстрації авторки

У коробці було темно, тісно, і синьоока лялля нетерпляче ждала, коли її виймуть звідтіля. Пані, що купувала її, сказала крамареві:

— Я хотіла б купити гарненьку велику лялю. Хочу подарувати її маленькій донечці моєї приятельки.

Лялі було дуже цікаво, якій це дівчинці її подарують. Її думки перервало шелестіння паперу.

— Нарешті! — зідхнула ляля, і в цю ж мить над відкритою коробкою нахилилося гарненьке рожевощоке личко.

— Ах! — покотився по кімнаті повний захоплення оклик. — Яка чарівна!

Дівчинка також сподобалася лялі. Вона була невеличка, метка, чорноока й, мабуть, дуже весела. Дівчинка міцно обняла лялю й сказала:

— Вітаю тебе, моя гарненька! Я назву тебе . . . Пожди трішки! Яке б то ім'я тобі дати? Може Олеся? А може Оксана? А може . . . Вже знаю, я назву тебе Квіткою, бо ти гарненька, немов квітка. Добре? Мене звуть Галочка.

Галочка і Квітка не розставалися ввесь день. Разом обідали, разом бавилися, разом на прогулянку ходили. Квітка була задоволена, вона була навіть щаслива.

Посутеніло. Галочка не бігала вже й не гомоніла. Вона сиділа тихенько в кутку й позіхала.

— Галю, пора лягати! — сказала мама, і дівчинка поволі підвелася.

— А лялечку свою так і лишаєш у кутку?

— Ох, — зідхнула Галочка, підняла лялю й кинула в інший куток біля порожньої полички. Від прикрої несподіванки Квітка заплющила очі.

— Бідна ти, — зашепотів біля неї якийсь голос, — і всі ми бідні. Недобра наша Галочка!

Квітка швидко розплющила очі, щоб дізнатися, хто це говорить. Те, що вона побачила, пройняло її жахом.

Біля порожньої полички лежало в неладі чимало іграшок. Був там ведмедик з відірваним вухом, ляля з надбитим носом, давно не чесана й не вмивана, собачка й кицька з плюшу, такі замурзані, що важко було їх пізнати, і ще багато інших поламаних іграшок. Квітка дуже злякалася.

— Що ж це таке? Де це я?!

— У Галочки! — сумно пояснив ведмедик. — А Галочка не дбає про іграшки. День-два побавиться й кине. Добре ще, коли не знищить відразу. Глянь тільки на нас! . .

Біля полички знявся галас. Кожна іграшка розказувала про своє горе, кожна жалілася на Галочку. Квітка слухала, тихо пестила нещасні іграшки, а далі гірко заплакала. Поволі іграшки заспокоїлися й позасинали, а Квітка плакала й журилася.

— Не хочу тут бути, ой, не хочу! Куди б мені втекти від такої поганої дівчинки!

Вона почала розглядатися довкола. Потім підвелася й побігла в сусідню кімнату. Тут панували сутінки і блідо світилася лямпадка перед іконою. У кутку стояла відчинена скриня з постіллю. Оподалік навколішках молилась старенька бабуся.

Перелякана ляля подумала, де б їй заховатися. Може під ліжко? Ні, звідтіля витягнуть. А може б у скриню з постіллю? Так, туди можна залізти і причаїтися . . .

Тихо, щоб не помітила бабуся, ляля полізла у скриню й сховалася під м'якою подушкою. Було гаряче й темно, але ж краще це, ніж надбитий ніс чи обірвані руки!

Ще довго журилася Квітка, а потім заснула. Прокинулася вранці від голосного крику і плачу.

— Де моя нова ляля, де моя Квітка? Хто взяв мою лялю?

— Цить, доню, ти, мабуть, сама закинула її кудись, а тепер даремно гніваєшся на нас, — говорила бабуня. — Ось пожди, застелю ліжко, пошукаємо, знайдемо й усе буде гаразд.

Галочка замовкла, а Квітка занепокоїлася: щоб тільки не знайшли її, щоб тільки не знайшли!

Над скринею нахилилася бабуня. Вона почала вкладати туди подушки.

— А це що таке?

Бабуня відхилила подушку й витягла з-під неї Квітку. Усміхнулася й хотіла покликати Галочку, але помітила переляк на лялиному личку. Очі лялі були повні сліз і немов би про щось просили. Бабуня зрозуміла, мовчки поклала лялю знов у скриню й пішла до Галі.

— І що ж, Галочко, знайшла лялю?

— Ні, бабуню, я вже по всіх кутках шукала. Ніде немає!

— А куди ж ти поклала її вчора?

— Зараз пригадаю. Ага, біля полички з іграшками кинула!

— Невже справді кинула? І як же ти могла таку гарну лялю кинути? Тобі не встидно?

Галині щічки почервоніли від сорому. Вона підійшла до полички й ще більше засоромилася. Поламані іграшки лежали в неладі й сумували.

— Ох, Галочко, здається, твоя ляля не могла нічого доброго подумати про тебе . . . Вона, мабуть, дуже злякалася, коли побачила твої іграшки, й утекла, — сказала бабуня.

Галя мовчала. Бабуня пішла до своєї кімнати, а дівчинка гірко заплакала.

Увесь день ніхто не помічав Галочки. Вона мовчки поралася біля своєї полички з іграшками, а ввечері пішла до бабуні:

— Мені так прикро й соромно, бабуню! Я вже не буду . . . — тихо сказала дівчинка й повела бабуню до полички.

Яка несподіванка! Галочка чисто помила поличку і дбайливо поскладала іграшки. Вона й понаправляла, що могла: пришила вухо ведмедикові, позачісувала лялі й поодягала їх у нове вбрання. Помила м'ячики, почистила котика й собачку — усе зробила так гарно, що бабуня не могла вийти з дива.

— Бабуню, а коли б Квітка дізналася про це, то чи повернулася б до мене?

— Не знаю, Галочко. Треба, щоб вона повірила в твою обіцянку, що ніколи більше не занедбуватимеш іграшок.

Галочка додержала обіцянки. Цілий тиждень виглядала вона Квітки, але ляля не верталася. Не чула Галочка, як бабуня увечері щось тихенько шептала до скрині з постіллю.

А в неділю вранці — яка ж радість! Квітка вернулася! Вона сиділа на поличці з іграшками й весело всміхалася.

РОЛЯНИК *Ілюстрація Юрія КОЗАКА*

ДО САДОЧКА!

Авт на вулиці без ліку,
гуркіт, галас, шум великий.
Ми ж ідем уважно боком
то поволі, то підскоком.
Ми минаємо крамниці,
де є ляляі білолиці,
де ракети, літаки,
де бляшані вояки.
Все минає дітвора —
До садочка їй пора!
До садочка всім нам час,
Бо садочок — перший в нас!

Дядько ЛЕСЬ

НА ВЕЖІ МАЄ СИНЬО-ЖОВТИЙ СТЯГ

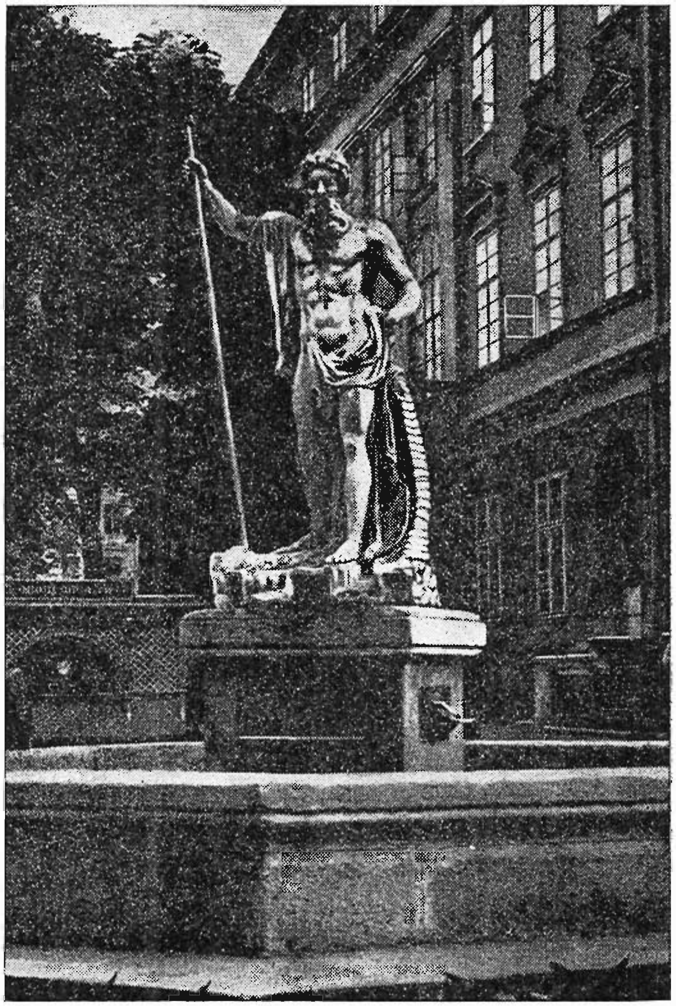
Спогад

Вечір 30-го жовтня 1918-го року був холодний і похмурий. Вогка мряка вкрила Львів, і мляво світили газові ліхтарні на безлюдних вулицях міста.

Тож не було ні тепло, ні привітно й на Содовій вулиці, названій так від української фабрики содової води Гірняк і Спілки. У домі ч. 4, біля самого вікна, сиділи я й Анцьо — Іван Гладилович, обидва учні Академічної гімназії. Одному було 17, а другому 16 років. Ми перекладали оповідання Вільденбруха з німецької мови на українську.

Тоді якраз в Україні над Дніпром вибухла революція, постала Українська Держава і творилося там рідне військо. Таке військо хотіли ми створити і в Галичині, щоб, як настане потреба, мати його напоготові. Ми обидва з Анцьом належали до студентського товариства, яке підготовлялося із зброєю в руках перебрати владу від австрійського уряду в українські руки. Було видно, що Австрійська держава вже розвалюється, що вона незабаром програє війну, тож українці вирішили створити з Галичини й Буковини власну державу. Ми тільки чекали на наказ нашої української команди.

Дзвінок. Входить Олесь Єзерський, старший наш товариш, що вже закінчив гімназію. Тільки

Статуя й фонтан Нептуна на львівському ринку перед ратушею. На вежі ратуші піднесено 1-го листопада 1918 р. синьо-жовтий прапор на знак проголошення незалежности Західної України.

Бульвар Тараса Шевченка — найкраща вулиця у Львові (колись вул. Академічна).

привітався й уже почав: „Наша команда вирішила цієї ночі перебрати владу від австрійців. Отже, маєте прийти на 11-ту годину ночі із зброєю, яку хто має, на сходини до Народного Дому при Вірменській вулиці. Там дістанете накази, що і як робити".

Біжу до маминої кімнати й добуваю з сінника величезний револьвер, якого вживали при кінноті. Страшний револьвер робить враження навіть на Анця, що має брата при Усусусах.

Хтось стукає у двері. Ховаємо швидко револьвер, бо за переховування зброї під час війни австрійська влада карає смертю. Входить Оля Зацерковна, що живе в моєї мами „на станції". Питає, чи ми „вже знаємо".

— А хто ж мав би знати, як не ми? — відповідаємо гордо.

Вона хоче нам чимнебудь допомогти. Звичайно, ми про це пам'ятатимемо, але, покищо, справа в „мужеських руках".

Час біжить скоро. Відриваємо золоті паски від своїх учнівських одностроїв, і стаємо подібні до австрійських офіцерів. Анцьо, найвищий на зріст, одягає військовий плащ свого брата і стає зовсім похожий на старшину. Олесь, таємний посланець, відходить повідомляти інших змовників, щоб були готові.

Виходимо з дому. Холод проймає до костей. Поспішаємо бічними вуличками добре нам відомого Львова.

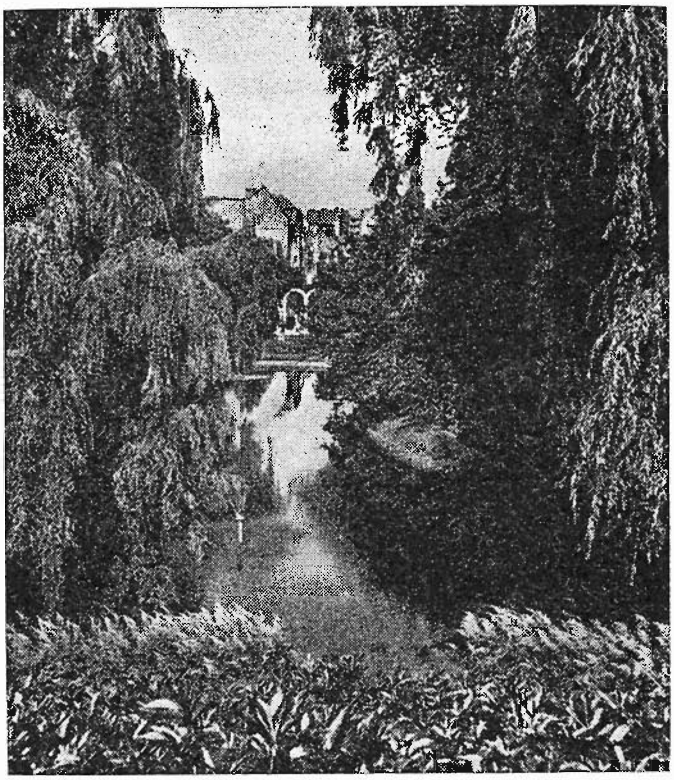
В Народнім Домі зустрічаємо богослова Василя Мельника (пізнішого священика й поета-письменника, що писав під псевдонімом Василь Лімниченко), хорунжого Романа Мартинця та інших. Якийсь старшина дає нам наказ: іти на вулиці роззброювати зустрічних старшин і вояків.

П'ятеро нас із капралем вирушає в небезпечну дорогу. Дуже темно. Проходимо вулицями Вірменською, Краківською, Сніжною. Зустрічаємо п'яного старшину-мадяра. Анцьо показує страшний револьвер і каже по-німецьки: „Ти арештований!" Старшина думає, що ми військова поліція, і покірно віддає свого малого револьвера. Анцьо гостро наказує йому йти додому спати.

На площі Теодора ми побачили, як із бічної вулички вийшли дві постаті, одна з них у військовім однострої. Завваживши нас, зараз же завернули на Медову вулицю і зникли в якійсь брамі. Вони також думали, що ми — військова поліція.

На Замарстинові натрапили на гурток підозрілих людей, що розмовляли по-польському. Анцьо здалека крикнув по-німецьки: „Стійте! Перевірка!", але в цю ж хвилину люди кинулися навтіки, аж задудніло під ногами. Анцьо „висмалив" із револьвера, і так змарнував одну із трьох дорогоцінних куль. Більше ми не мали.

З такими пригодами, відібравши кілька пістолів і дві-три рушниці, ми звертаємо в сторону Народного Дому. Уже добре світає, а холод такий, аж гей! Провідник нашої стежі каже нам іти додому відпочити.

Затишне місце в Стрийському парку у Львові.

Пройняті цікавістю, йдемо на Ринок. Під склепінням вхідної брами ратушу стоїть із скорострілом Ромко Мартинець. Вітаємось.

— Подивіться вгору, на вежу! — каже він нам.

З-поза хмар виглядає синє небо. На вежі має синьо-жовтий стяг. Після 270 років неволі Львів знову в українських руках.

П о я с н е н н я : **Академічна гімназія** — назва львівської середньої школи (гайскул) з українською мовою навчання; **Усусуси** — (УСС), скорочена назва Українських Січових Стрільців; **„жити на станції"** — винаймати в родині кімнату з харчуванням; **богослов** — теолог, студент духовної семінарії або теологічного відділу в університеті; **псевдонім** — прибране ім'я чи прізвище. Письменники та артисти часто прибирають собі різні псевдоніми, наприклад, Марія Марковичева мала псевдонім Марко Вовчок, а Лариса Косач — Леся Українка; **намісництво** — будинок, де урядував у Львові намісник австрійського цісаря (губернатор); **ратуш** або **ратуша** — будинок і уряд міської ради.

Ігор ШАНКОВСЬКИЙ

ПОТІЧОК

Потічок дзюркоче: ців-лінь, ців-лям;
Повідає про себе камінцям:

„Я вродився в незайманій скалі,
Що глибоко в матінці, свят-землі.

Пробивавсь до сонечка джерельцем,
Заяснів чистесеньким дзеркальцем.

Пробивав доріженьку в яру,
Повітав і квіточки, і весну.

Дикі мавки бігали по мені,
Лісовик купавсь у моїй воді.

І гуцулку бачив я молоду,
Вона пасла край лісу череду.

Пив із мене воду ще там, де зруб,
Вояк, а на шапці він мав тризуб . . ."

Авенір КОЛОМИЄЦЬ *Ілюстрації* М. БУТОВИЧА

ГРОМАДКА ДОБРОДУШКА ДАДКА

Казка восьма

Про те, як громадка захотіла знайти кращу для себе батьківщину

Подивилися ґномики, що сонце якраз на сході підводиться, та й пішли пішки на схід. Сонце на небі місце змінює, а ґноми все за сонцем. Куди сонце, туди й вони. Сонце підбилось на південь, і ґноми пішли на південь. Сонце почало на захід хилитись, і ґноми на захід подалися. Озирнулися, придивилися — аж вони на тому самому місці, з якого вранці вийшли! . .

— Що за чудасія! — пошкрябав у потилиці Куванчача. — Цілий день сходили, ноги натомили, а на те саме місце прийшли.

— Знаю вже, знаю! — гукнув Куванчача. — Зробімо так: нехай хтось із нас лізе на високу бадилину й роздивиться, що є навколо.

— Я полізу! — напросився Зуньо й побіг до сухої коноплини, що самітно здіймалася над нивкою.

Швиденько видряпався Зуньо на вершечок коноплини й почав роздивлятися. Коли це нагло як закричить, як затріпочеться.

Дивляться перелякані ґноми: Зуньо падає! Але ні, не впав. Почепився за щось ніжкою та й теліпається.

— Зуню, Зуню, що з тобою? — затурбувалися ґноми.

— Та хіба ж не бачите? — репетує Зуньо. — Якась людина наставила сильце на щигликів, а я в нього заплутався. Рятуйте!

Вихопили ґномики свої ножики, пилки, топірці, вилізли на коноплину й визволили Зуня. А щоб і щиглик не заплутався, то повідрізували всі сильця.

— Ніяк не виходить нам по землі мандрувати, — сказав Дадко. — Може яку птаху попросити, щоб узяла нас на себе.

Глянули в небо — журавлі летять.

— Журавлики-веселики, завезіть нас до кращого краю! — загукали ґноми.

— Курли-курли, часу не маємо, зима надходить, у вирій поспішаємо, — сказали журавлі й полетіли.

Дивляться ґноми — бузьки летять.

— Буслики-чорногузики, занесіть нас до кращого краю!

— Ми вже в поході, нам ніяк на землю спускатися! — заклекотали лелеки та й полетіли у вирій.

Аж ось і ластівки летять.

— Ластівочки-щебетушечки, занесіть нас до кращого краю, де б люди нас любили, казочки та пісні про нас укладали!

— З дорогої душі занесли б вас, ґномики кохані, — відповіли ластівочки, — але ми вночі в громаду з цілої околиці збираємося, щоб у далеку дорогу летіти.

— Нема ради, — сказав Дадко, — кожний має свій клопіт. Не до нас тепер пташкам. Шкода, що ми не попросили в них, щоб скинули нам по пір'їні, ми зробили б собі крила й на власних крилах полетіли б.

— Є для нас літаки! Є! — загукав нараз Зуньо. — Дивіться!

Недалеко ґномиків сидів на сухій бадилинці маленький чорний павучок і випускав із себе тоненьку ниточку-павутинку. Нарешті павутиння назбиралося в повітрі так багато, що воно підійняло павучка й понесло його, як на літачку.

— Ловіть його! Тримайте! — замахав руками Зуньо. — Та ж ми могли з ним полетіти!

Але ґноми вже побачили інших павучків, що так само снували павутинки. Дадко підійшов до одного з них і запитав, чи не навчив би він ґномиків робити такі самі літачки.

— Як же ж я вас навчу? — здивувався павучок. — Ми робимо „бабине літо". Крім нас, нікому більше не можна його робити.

Ґномики не раз бачили „бабине літо", самі не раз скакали через таку білу довгу нитку, простягнену поміж двома билинами, але як „бабине літо" постає, про те ніхто з ґномів досі не знав.

Не зогляділися ґномики, як і цей павучок знявся в повітря й полинув. Треба було йти до другого павучка.

— Візьміть нас на свого літачка! — попросив Дадко.

— Чіпляйтеся! — сказав павучок.

Ґноми заметушилися й почали чіплятися за павутиння.

— Не всі, не всі! — затривожився павучок. — Так ніхто не полетить, ні ви, ні я. Я візьму кількох, решта хай біжить до інших павучків.

Порозбігалися ґноми, і павучки погодилися усіх їх узяти.

Один за одним здіймалися за вітром павучки-летуни, а з ними громадка ґномика Дадка. Аж забіліло в небі від незвичайних пасажирів.

Не шкода було ґномам тієї країни, яку покидали. Вони летіли шукати кращої. Де вона та яка

вона, ґноми ще не знали, але були певні, що таки знайдуть її.

— Прощавайте! Прощавайте! — махали вони ручками до лісів і піль, де колись жили. — Хай вам тепер тільки того й зостанеться, що казки про нас та пісні.

А коли побачили в далині новий край, знову замахали руками і загукали:

— Вітаємо тебе, нова незнана країно! Хай знайдеться в тобі така місцинка для нас, де було б нам добре і де люди були б нам раді! Вітаємо тебе!

Сонце зовсім зайшло, і почало смеркати. Білі нитки „бабиного літа" спустилися вниз і осіли на вершках густого соснового лісу.

Ґномикам захотілось спати. Їм ще ніколи не доводилося спати так високо над землею, і вони трошки побоювалися, щоб, заснувши, не впасти. Дадко спробував був злізти на землю, але ліз, ліз, намучився, а до землі таки не дістався. Прийшлося дряпатися вгору до друзів, щоб сказати їм, що до землі дуже далеко.

Маленькі чоловічки зажурилися. Дехто вже куняв, і його треба було тримати, щоб не полетів стрімголов на землю. Ґноми дуже дбали один про одного, і лихо для одного було лихом для всієї громади.

Почали ґномики радитися, як їм бути з ночівлею, і врадили таке: до півночі половина громадки буде спати, а половина вартуватиме сонних, щоб не попадали, по півночі будуть спати ті, що пильнували, а ті, що спали, будуть їх пильнувати.

Ґномикам дуже сподобалася така постанова. Це було зовсім, як у війську в поході: одні сплять, другі вартують. Маленькі чоловічки почали себе уявляти справжніми вояками, і дуже були з того горді.

Але павучки не похвалили їхньої постанови.

— Що ж це буде за спання? — сказали вони. — І ті, що спатимуть, не виспляться, і ті, що вартуватимуть, будуть куняти. Хіба ж ви не знаєте, що найздоровіший сон до півночі? Перед вами далека дорога, ви мусите добре відпочити.

— Але ж ми боїмося, щоб не впасти! — сказали ґноми.

— Ну, то зробіть кожний отак!

І павучок обкрутив себе кілька разів павутинкою, скочив з галузки, і повис у повітрі.

— Бачите? Отак! Як і падатиме котрий із вас, то повисне, як забавка на ялинці, і висітиме до світанку.

Так сказав павучок, розгойдався і заспівав:

„Ой, лю-лі, лю-лі-лі!
Погойдаюсь на гіллі,
Погойдаюсь, поки день,
Та й полину знов ген-ген!"

Усі павучки підхопили цю пісеньку і загойдалися на своїх павутинках.

Громадка бородатих люденяток гойдалася на вершку хвої, немов у колисочках, а поет Бринь-Таратайко співав їм до сну свою найновішу колисаночку.

Тихо у долині,
Мла встає густа,
І дзвіночок синій
Пелюстки згорта.

Миють до сну роси
Личка фіялкам,
Розплітає коси
Коблик русалкам.

Скінчу колисанку,
Спіть, брати мої!
Стануть на сторожі
Навкруги гаї.

Хай вам сниться диво
Про заморський край!
Спи ж, сім'є щаслива,
Сплю і я, бай-бай!

Ґномики спали міцним сном, і їм снилися гарні сни, але які, того ніхто не знає. Ґномики нікому не розказали. Мабуть, снилася їм нова, гарна батьківщина.

(Продовження буде)

Леонид ПОЛТАВА

ШЕВЧЕНКОВІ ДЕРЕВА

Усюди, по всій українській землі
Шанують Шевченка дорослі й малі.

Усюди говорять: — Бував він у нас,
Під дубом оцим писав вірші Тарас.

— А в нашім гаю до людей промовляв...
— А в нас біля дуба колись спочивав...

Як вияв пошани, любови й турбот —
Дерева, мов пам'ятник, ставить народ

Тому, хто незламний і вічно живий
Піснями шумить, наче дуб віковий!

Дуб на острові Хортиця. Під ним спочивав Тарас Шевченко, коли відвідав цей дніпровий острів, на якому колись була Запорозька Січ.

М. МАМОРСЬКИЙ

ШЕВЧЕНКОВА ВЕРБА

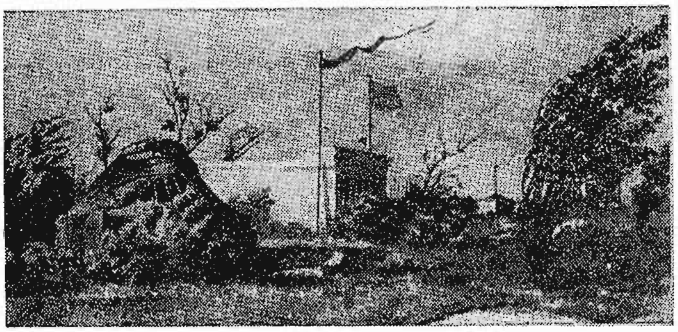
Здавалося б: ну, що ж, верба — звичайне собі дерево, головатий стовбур, а від нього на всі сторони розходяться тонкі гнучкі прутики, вкриті подовгастими листочками. Це правда, але одна верба не була звичайним собі деревом. То, власне, Шевченкова верба.

У 1847 році московський цар наказав арештувати Шевченка за те, що він хотів волі для українського народу. Шевченка засудили на заслання, на карну службу при війську в далеких степах Азії. У тих піскових пустелях Шевченко прожив десять тяжких років. За той час його не раз перевозили з одного форту до другого.

І от, коли Шевченка взяли до Новопетрівського форту над Каспійським морем, він по дорозі знайшов невеличку зелену галузку.

— Та це ж верба! — промовив зраділий поет, згадавши, що вся його Україна засаджена вербами. — Вітаю тебе, зелена галузко, що нагадуєш мені мою милу батьківщину!

І він пригорнув галузку до своїх грудей. Шевченко тримав її, мов дорогоцінний скарб, а коли прибув до Новопетрівського форту, то посадив у піскуватий ґрунт. Доглядав її, щодня підливав, і галузка прийнялася, зазеленіла.

Сад, що його виплекав Т. Шевченко в Новопетрівському форті. Тепер це місце зветься „Форт Шевченко".

Сім років перебував Шевченко в тому форті, у військовій казармі. Сім років опікувався вербою, що нагадувала йому рідні села, луги й левади. Вона розрослася, стала досить великим деревом, розпустила густі віти, і в її тіні поет часто пересиджував, мріючи про день свого звільнення.

Командант форту Усков наказав насадити коло свого дому невеликий сад. Нелегко це було зробити, бо в гарячих, безводних пустелях навіть трава не хоче рости. Але солдати підливали дерева, і сад таки розрісся. Солдати збудували в ньому альтанку і землянку. Командант дозволяв Шевченкові заходити в сад і вдавав, що не знає, що поет там крадькома пише й малює. Це все було Шевченкові заборонене.

У команданта було двоє малих дітей, Наталочка й Надія. Старшенька Наталочка, яку звали Ната, дуже любила Шевченка. Він також любив її, бо взагалі любив усіх дітей. Майстрував їй різні забавки, розказував казки, співав і бавився з нею. Одного разу ввечері на Натині іменини почепив у саду на шнурку чотири лямпіони з буквами Н,А,Т,А. Засвітив у лямпіонах свічечки, і світляний напис НАТА мов повис у темряві. Дуже раділа Ната, а з нею її мама й батько.

Ната не раз пересиджувала в тіні Шевченкової верби, а він розповідав їй про дітей, що в селах України граються під густими зеленими вербами та співають прегарні пісеньки своєї батьківщини.

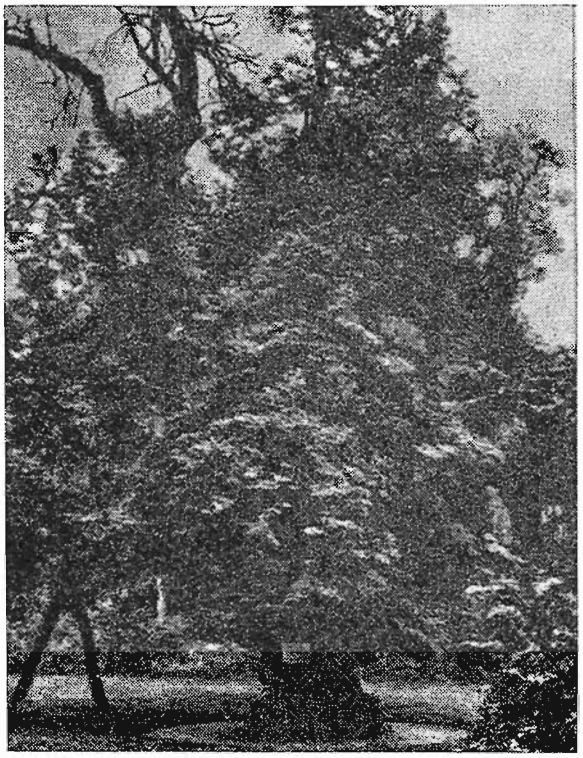
Нарешті настав день довгожданої волі! Поштовий човен привіз листа про те, що Шевченка звільняється з заслання і з військової служби. Він дуже зрадів. Але, коли він пішов востаннє в ко-

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЛИПА В СЕДНЕВІ

Лугами край Седнева Снов тихо в'ється,
І липа у парку старенька
Спогадує шумом зеленого листя
Гостину Тараса Шевченка.

В поетове серце неправда й неволя
Вдаряли, мов грім у негоду,
І він із борні, від терпіння і болю
Ішов відпочити в природу.

Липа в селі Седневі, під якою Тарас Шевченко писав свої вірші і малював.

Ось липа, привітна, розкішна, крислата —
Як затишно в неї у тіні!
Тут думати можна і пісню складати
Про краще життя в Україні.

Сто літ проминає від смерти Шевченка,
Не та й Україна вже стала,
Та в парку шумить ще та липа старенька,
Що тінню поета вкривала.

Микола ЩЕРБАК

ДУБ

У селі Будищах, поблизу Кирилівки, росте й досі величезний дуб, під яким пересиджував Тарас Шевченко, як був малим хлопцем.

Той дуб, що у саду росте розлого,
Багато бачив доброго й лихого.
Як батько руки, віти простягає:
— Тікай до мене, синку! Тут немає
Вже небезпеки. . . Ось моє дупло,
Що дасть тобі і сховок і тепло. . .
І от Тарас, сховавшись у криївці,
Віддихався. . . Десь у кошарі вівці
Замекали. . . Підводився, вставав
Весняний ранок. . . Дзвінко серед трав
Цвіркун цвірчав. . . Десь півень проспівав
І жайворон озвався серед нив,
І соловейко Будища будив. . .
А дуб шумів тихенько безупину,
Немов радів, що заховав хлопчину.

КАЛИНА

У селі Кирилівці росте й тепер улюблена малим Тарасом рясна калина.

Із хати вийшла Катерина.
Спішить. Заглянула в кущі.
Нема.
— Піду ще до калини.
Десь братік мокне на дощі. . .

— Ти тут, Тарасе? — шепче тихо. . .
І ось і братік, і сестра,
Забувши мачуху та лихо,
Що спати їм уже пора,

Забавляться, як, звісно, діти. . .
— А я ще й їсти принесла!
Ось хліб і сіль. . .
Зелені віти
Ховають їх від горя й зла.

Неначе знала та калина,
Схиливши росяний намет,
Що із маленького хлопчини
Великий виросте поет!

мандантський сад і став під вербою, йому зробилося її жаль.

— Прощай, вербо, моя відрадо в довгі роки неволі! Спасибі тобі, що потішала мене, в тузі пропасти не давала! Ми вдвох із тобою тужили за Україною. Тепер нам треба розстатися. Я поїду а ти залишишся тут, як свідок моєї неволі.

Так і сталося, як сказав Шевченко. За чотири роки в далекому, холодному Петербурзі Великий Кобзар помер, а його верба росте й досі.

Новопетрівський форт називається тепер Форт Шевченко. Там поставлено Шевченкові пам'ятник і збудовано музей, і всі відвідувачі, що знають про заслуги Шевченка перед Україною та перед усіма людьми, які прагнуть до волі, шанують також Шевченкову вербу.

А вона шелестить тихо листочками, мов розповідає спогади про славного поета-засланця, що хоч прожив довгі роки у неволі, але духом був завжди вільний.

Володимир РАДЗИКЕВИЧ

„ТАМ ТИ СКАЖЕ ДУБ СТАРЕНЬКИЙ...“

Є в Україні, недалеко містечка Олеська, село Підлисся, замаєне буйними гаями, затінене дубовими й сосновими лісами, оперезане чистими річками. Жив там сто п'ятдесят років тому старенький священик, отець Роман.

Хата священика стояла серед крислатих дубів, притулена до саду. За садом простягався ліс. Весною щебетали там пташки, цвіли різні квіти, зеленіли, пишалися свіжим листям дерева. Восени ліс яснів на сонці чистим золотом або сипав додолу листки, червоні, як кров.

Одного осіннього вечора отець Роман сидів під старим дубом, промовляючи вечірню молитву. Недалеко від нього маленький внук, веселий хлопчина з русявим волоссям і синіми, як небо, очима грався з вивіркою.

Ще навесні знайшов він її, як немічна, безсила лежала під дубом. Може звихнула ніжку й упала з дерева? Хлопчина взяв її до хати, доглядав, годував горішками, і вивірка видужала. Весело стрибала, збиткувала, гризла все в хаті, а потім вибігла надвір, плигнула на дерево й сховалась у своєму гніздечку. Але про русявого хлопчика вона не забувала. Часто прибігала до нього по горішки і гралася з ним.

І тепер кидала на нього жолудьми з дерева.

Отець Роман покінчив вечірні молитви, подивився на свого жвавого внучка й сказав:

— Маркіяне! Вже сонце заходить. Пора до хати.

— Ще трошечки, дідуню! Тут так гарно! Ліс такий золотий! Так шелестить листками! Тільки пташок тепер не чути. А весною так співали! І в лісі, і в садочку.

— Багато їх уже відлетіло в теплі краї.

— А найкраще співав соловей, — щебетав хлопець. — Я раз підсунувся аж під той кущик бузку, де він сидів, і бачив його. Такий маленький, як горобчик. Я так люблю слухати, як він співає. І весну дуже люблю. Все цвіте, все зелене, чисте, гарне, веселе.

— А осени не любиш?

— І осінь люблю. Ранком трава аж сива від роси. Небо ясне, синє. В лісі повно листя на землі, скрізь так пахне грибами. . . А я, дідусю, чув нині нову пісеньку. Ганнуся співала.

— Яку?

Маркіян почав співати: „Ой лісами, бевегами...

— Не „бевегами“, а „берегами“, — поправив дідусь.

„Ой лісами, берегами білі сніги впали,
Очі мої синенькії слізоньки залляли. . . “

— Я тих пісень, дідусю, вже стільки знаю! Як виросту, буду записувати всі, всі... Але чому вони такі сумні?

— Сумні наші пісні тому, дитино, що й життя наших людей, усього нашого народу сумне. Ніхто про нього не дбає й не журиться ним. Колись давно-давно наш нарід мав своїх князів, мав багаті й славні роди. Але всі вони його покинули. Колись наш нарід жив вільним життям. Тепер мусить він тяжко працювати на панщині. Поневолений, він не знає навіть, що має таке саме право на вільне, щасливе життя, як і інші народи в світі. Ніхто йому цього не скаже.

Хлопчина задумався й по хвилині промовив:

— Як виросту, дідусю, я йому це скажу. Буду молитись і буду працювати для нашого народу, для його щастя, для кращої долі.

— Добре, дитино, і нехай тобі Бог поможе. Але, дивись, сонце вже зайшло. Вже й зірки показуються високо там, над Білою горою. Світи ж, зоре, на все поле, заки сонце зійде! — промовив отець Роман, дивлячись на небо.

— Як, дідусю, як? „Світи, зоре, на все поле, заки сонце зійде?..“ — повторяв хлопчина, йдучи за дідусем у хату.

***

Знаєте, хто був цей гарний, цікавий, добрий хлопчина? Це був Маркіян Шашкевич, що став пізніше українським поетом. Свою обіцянку, яку дав дідусеві, виконав він якнайкраще. Усе своє недовге життя працював для свого народу, для його освіти, для його добра. Українською мовою, мовою, якою говорив увесь нарід, а якої тоді в книжках у Західній Україні не вживали, видав він книжку, що зветься „Русалка Дністрова“. Потім став священиком. Писав прекрасні вірші. В одному з них згадав і про своє рідне село Підлисся, де під кучерявими дубами грався малим хлопчиною. У цьому віршику писав:

„Там ти скаже дуб старенький,
І один і другий,
Як там жив я ще маленький
Без журби і туги . . . “

У цьому році, в 150-річчя народин Маркіяна Шашкевича, увесь український нарід віддає пошану його пам'яті, бо він навчив любити й шанувати свою рідну мову.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Тіло в злоті, а душа в мерзоті.

Забагатів Кіндрат — забув, де його і брат.

Заліз у багатство — забув і братство.

Іде зима, а кожуха нема. Як настане лютий, то спитається, чи вдягнені, узуті.

Хліб — батько, вода — мати.

Коли бідний, то забуде і брат рідний.

Проханим конем не наробишся ні вночі, ні вдень.

Антін ГАЙОВСЬКИЙ

ЯК ЯЩІРКА УРЯТУВАЛА СТРІЛЬЦЯ

Це було в той час, коли на Україну, що визволялася з довголітньої неволі, напали її давні вороги. Своїми військами вони залляли майже всю Україну й нищили наших людей.

Тільки Карпати гордо ставили ворогам спротив. Там наше військо, хоч перевтомлене докраю, твердо обороняло кожну п'ядь рідної землі. Завзяті бої велися там цілими днями, а не раз не вгавали й ночами.

Одної ночі зливний дощ перервав бій. В окопах було дуже мокро й холодно. Уранці, коли сонце піднялося трохи понад землею, ранений стрілець виліз з окопів, щоб погрітися. Він простягнувся проти сонця у видолинку, щоб погріти зранені груди.

Ласкаве сонячне тепло навело на нього таку солодку дрімоту, що він навіть перестав обганятись від докучливої мушви.

Нараз стрілець почув, як щось холодне шугнуло через його груди. Миттю повернув він голову і побачив за кілька кроків від себе зелена-во-золоту ящірку. Вона сиділа на камінчику і повертала малесеньку голівку то сюди, то туди, наче закликаючи раненого до себе.

Вона була така гарненька, що стрільцеві захотілося зблизька на неї подивитись. Та як тільки він підповзав до ящірки, вона зараз же відсувалася усе далі й далі.

Нараз поблизу залунав страшний гук, і клуби куряви знялись у повітря.

То ворожа ґраната розірвалась якраз у тому місці, де ще хвилину тому вигрівався на сонечку наш стрілець.

Але йому нічого не сталося, бо малесенька карпатська тваринка несамохіть урятувала йому життя.

Леонид ПОЛТАВА

Ілюстрації Е. КОЗАКА

ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ МУРАВЛІВ

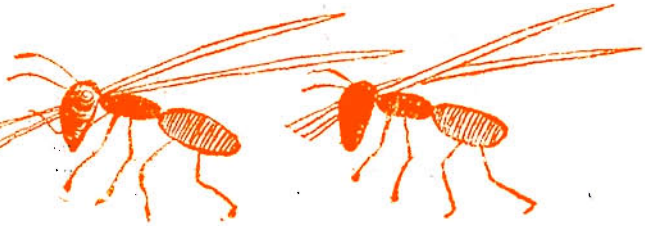
(Лічилка)

Рано вранці з-під землі
Виповзали муравлі,
Не один, не два, не три,
Не чотири і не п'ять,
Всіх було їх — двадцять п'ять!

Кожний взяв по дві травинки
І поклав собі на спинку,
Так додому всі пішли
І травинки понесли.

Почали вони у хаті
Всі травинки рахувати.
Перший каже: п'ятдесят,
Другий каже: шістдесят,
Третій каже: сімдесят,
А четвертий — двадцять п'ять!

Щоб комашок помирити,
Порахуймо, любі діти,
Скільки тих травин було,
Коли кожне — дві несло?

МАЛЯТА МАРШУЮТЬ

(Лічилка)

Раз, два, три, чотири —
Всі маршують по чотири!

П'ять, шість, сім, вісім —
З кроку збилася Орися!

Дев'ять, десять — зупинись
І на місці обернись!

Одинадцять і дванадцять,
А за ними йде. . . тринадцять:
Спотикнувся малючок,
Покотився на бочок!

На чотирнадцятім кроці
Зупинилися два хлопці,
На п'ятнадцятім — дівчата:
Нумо знову починати!

Раз, два, три, чотири —
Всі маршують по чотири! . .

О. БІЛОУСЕНКО *Ілюстрація В. ЦИМБАЛА*

ПРИГОДИ ВОВКА НЕСИТОГО

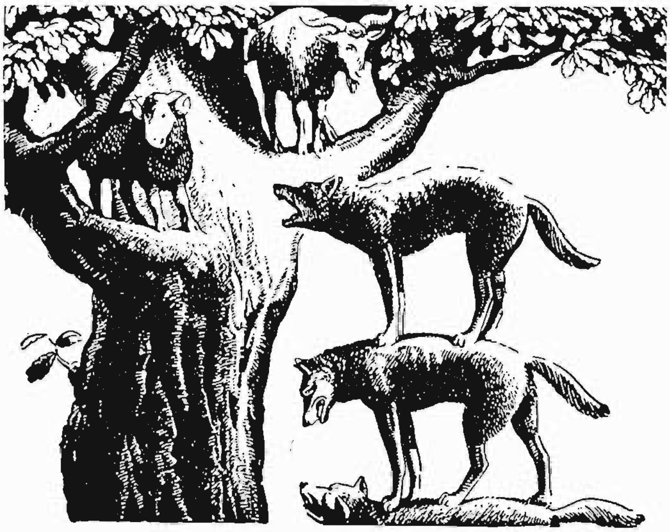
20. НЕВДАЛИЙ НАСТУП

Роздумався Вовчик, дігнав товаришів та й почав їх соромити:

— Е, щоб нам трьом та цапа й барана боятися? Ось ходім!

Прийшли, аж ті вже добре справилися, геть від ватри забрались, та й на дуба повилазили.

Стали вовки думати-гадати, як би то цапа та барана нагнати. Як стали йти і знайшли їх на дубі. Цап сміливіший виліз аж на верх, а баран несміливий — остався нижче.

Стали вовки на раду.

— Отак зробім, — каже наш Вовчик, — я стану на землі, а ви на мене, один верх другого, так їх і досягнемо!

Як вилізли один на одного, — от-от дістануть. Баран несміливий на гіллі сидить та так дрижить, — от-от упаде. Цап сміливий не став міркувати, а як закричить:

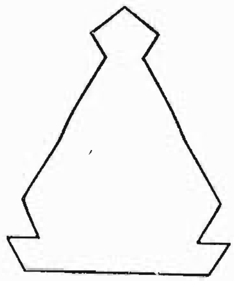
— А подай мені того нижнього!

Як дремене наш Вовчик. Обидва товариші з нього попадали, та, хоч як боки понабивали, і собі за ним, що й духу по них не стало.

(Продовження буде)

РИСУНКОВА ЗАГАДКА

Перерисуйте цю фігуру на окремий листок паперу і поділіть двома лініями так, щоб вийшов з неї український герб-тризуб.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

МОЇ ВАКАЦІЇ

Юрко Макогін з Клівленду, Огайо, великий прихильник „Веселки", гарно описує свої вакаційні переживання в листі до „Веселки". Він пише:

Свої вакації я провів частинно у пластовому новацькому таборі „Тарасів Яр" коло Дітройту. Це гарна, лісиста околиця, де є багато озер. Комарі там є також. Якби був там Чап-Чалап, намалював би їх, як кусають пластунів-новаків.

У таборі було дуже весело й цікаво. Я познайомився з багатьма новими товаришами. Моїм братчиком був Ярко Костів з Дітройту. Ми вчилися співати українських пісень, купалися, влаштовували ватри, гри, ходили на прогулянки і змагалися з сумівцями із сусідньої оселі „Київ". Мій гурток звався „Косарі". Я склав іспит на вмілість Кожум'яки і першу пробу.

В таборі ми говорили тільки по-українськи, і Твої, „Веселко", оповідання та гри стали мені в пригоді. Моя сестричка Христина була також у цьому таборі після виїзду новаків.

Після закінчення табору ми з цілою родиною відбули вакаційну подорож. Перше місце, в якому ми затрималися, був „Олд Форт Найеґра". Це історичний форт, збудований у 1726 р. Тут відбулася битва французів з англійцями. У цьому форті вояки ходять в історичних одностроях і мають давню зброю.

Потім ми поїхали до Сиракюз, де оглянули соляний музей з різним приладдям, яким колись очищали сіль.

Із Сиракюз поїхали ми в гори Адірондак, де по електричній линві виїжджали на крісельках на найвищий шпиль „Вайтфейс". З того шпиля розкривається прекрасний гірський краєвид. Недалеко від гір є парки для дітей з різними звірятами й розвагами. Найбільше сподобався мені „Норт Пол", де є головна кватира „Сента Клоса". Тут виробляють іграшки. Так само дуже цікавий парк „1000 енімалс", де звірята підходять до людей і беруть з їхніх рук поживу. Мавпа „Майк" робить різні штуки.

По дорозі до Ню Йорку ми вступили до „Форт Вилєм Генри". Тут у 18 столітті билися англійці з індіянами. У музеї оглядали рушниці, кулі й ліки, яких вживали у тих часах. Нам показали також, як робили колись кулі.

В Ню Йорку оглянули ми Статую Свободи і „Емпайр Стейт білдінг", з якого бачили ціле місто. Оглядали ми також будинок Об'єднаних Націй. Я хотів відвідати редакцію „Веселки", але була неділя.

Цікаво було оглянути в Вашинґтоні Білий Дім і різні інші будівлі та пам'ятки. Були ми також у Ґетисбурґу, де є цвинтар, на якому поховані ті, що згинули в Громадянській війні. У музеї ми бачили рушниці, кулі й шаблі, яких вживали у тій війні. До Ґетисбурґу приїздять люди з цілої Америки, щоб побачити це історичне місце. Батько казав мені, що в Україні теж є такі історичні місця, як Берестечко, Маківка, Лисоня, Крути, але ворог забороняє віддавати честь нашим національним героям.

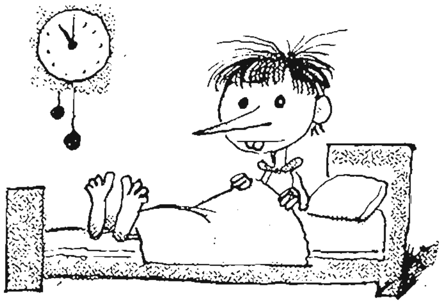
Тепер згадую з приємністю вакації і своїми враженнями ділюся з Тобою, „Веселко".

Від Редакції: вакаційні спомини й враження Юрка дуже цікаві. Ми радо довідалися б, як інші наші читачі провели свої вакації. Напишіть нам!

Пуньо Довгоніс

Пуньо Довгоніс не ріс,
Тільки ріс йому той ніс.

А чому, цікаво знати?
Бо лягав запізно спати,

Кашки з молоком не їв,
Барабольки теж лиш пів.

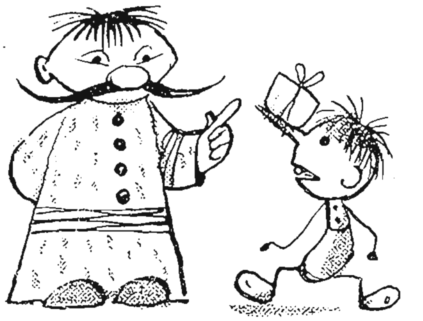
Носом тільки нюхав скрізь,
То теж носик ріс і ріс.

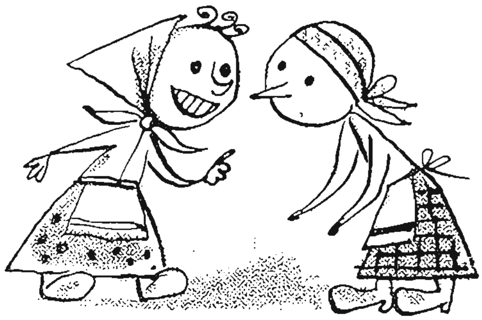
Зажурилась дуже мати, —
Треба ніс хіба обтяти,

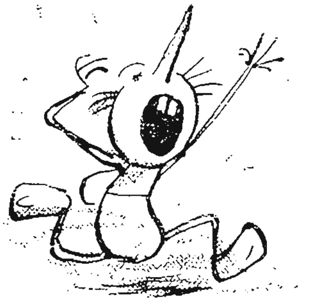
Ще й, щоб він не ріс зашвидко,
Зав'язати треба нитку.

Теж порадив Гриць сусід,
Щоб на ніс покласти лід.

А сусідова Маринка
Каже: „Є така машинка,

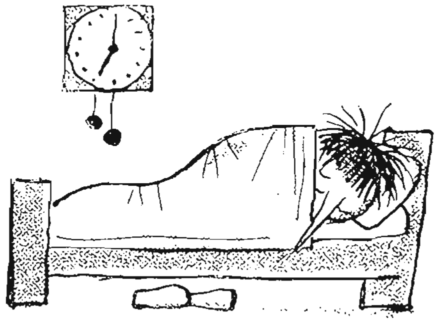
Що так гарно ніс заструже,
Тільки, що болить це дуже".

Пуньо, як почув ці ради,
Хліб ось витягнув з шухляди,

Бараболю їсть, салату,
Навіть кашки миску п'яту

І о сьомій йде він спати,
Ростом ніс щоб наздогнати.

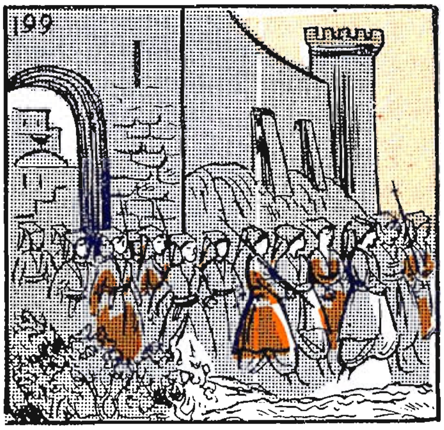
ЕКО

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustrations: P. CHOLODNY

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК — ІСТОРИЧНА КАЗКА
UKRAINIAN TALE — BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XIII: СТЕПАМИ ДОДОМУ
CHAPTER XIII: HOME THROUGH THE STEPPES

Тим часом козаки й визволені бранці вийшли з міста іншою брамою в степ.

Meanwhile the Kozaks and the liberated prisoners left the city through a different gate and into the steppe.

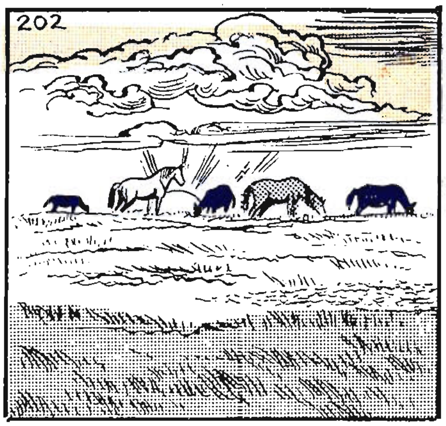
— Гассан-паша легко здожене нас своєю кіннотою, — сказав стурбовано Ярема до Богдана.

"Hassan-pasha will easily catch up to us with his cavalry," — said Yarema to Bohdan worriedly.

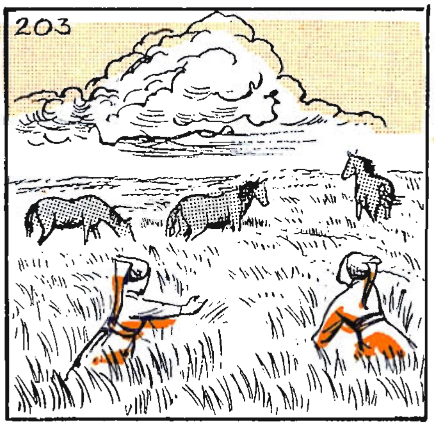
— І ми роздобудемо коней! — відповів безтурботно Богдан. — Хай тільки розвидниться.

"We will also get horses!" — answered unconcernedly Bohdan, — "as soon as it gets light."

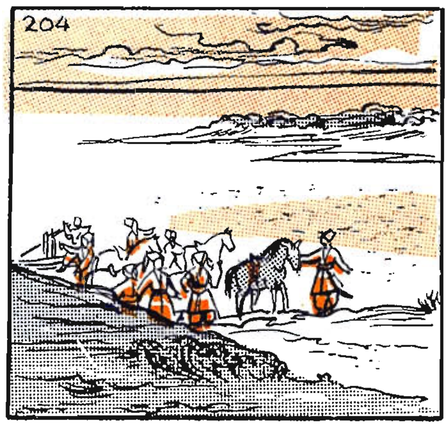
І справді, у світлі ранньої зорі стало видно у степу чималий косяк турецьких коней.

And so it was, in the light of the morning star quite a big herd of Turkish horses could be seen in the steppe.

Короткий наказ — і козаки тихцем оточили косяк та його сторожу.

A short order — and the Kozaks quietly encircled the herd together with their guards.

На Січі кошовий дав наказ війську вирушати в степ.

At the Sich Koshovy gave an order to his army to move out into the steppe.

(Продовження буде)

(To be continued)